

MUSIIKKI IHMISTEN YHDISTÄJÄNÄ JA EROTTAJANA

NÄKÖKULMINA MUSIIKKIMAKU SEKÄ MUSIIKILLINEN IDENTITEETTI

Henna Holtinkoski

Kandidaatintutkielma

Sosiologia

29/4/2012

Jyväskylän yliopisto

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO	3
2. MUSIIKKIMAKU	3
2.1. GENRE	3
2.2. MAKU	4
2.3. HABITUS JA DISPOSITIOT.....	5
2.4. AIKAISEMPIA TUTKIMUKSIA.....	6
3. TUTKIMUSAINESTONHANKINTA & MENETELMÄT	6
3.1. TUTKIMUSTEHTÄVÄ	6
3.2. AINEISTONHANKINTA	7
3.3. AINEISTON ANALYYSI	9
4. TULOKSET	10
4.1. EROTTAUTUMINEN VS. YHTEENKUULUVUUS	10
KUVA 1. MUSIIKKIVALINTOJEN MOTIIVIEN MUODOSTUMINEN (SALAVUO & TUURI 1998, 28)	13
4.2. MUSIIKIN KUUNTELIJATYYPIT	14
4.3. MUSIIKILLINEN IDENTITEETTI	15
4.4. MUSIIKKI TUNTEIDEN VÄLITTÄJÄNÄ.....	17
5. YHTEENVETO	19
5.1.POHDINTA	19
5.2. TUTKIMUKSEN ONNISTUMINEN JA RAJOITTEET.....	19
LÄHTEET	20

1. JOHDANTO

Sanotaan, että makumieltymyksiä on yhtä paljon kuin ihmisiäkin. Kaikkien maussa löytyy sekä omia erityispiirteitä että yhteneviä ajatuksia muiden kanssa. Halusin selvittää sitä, miten ihmisten makumieltymykset muodostuvat ja miten ne eroavat toisistaan. Miten habitus ja identiteetti liittyvät musiikkiin? Toimiiko musiikki ihmisten erottajana mutta samalla myös yhdistäjänä? Herättääkö musiikki tunteita ja jos niin millaisia? Näihin jokaiseen kysymykseen pyrin löytämään vastauksen kirja- sekä haastatteluaineiston avulla. Valitsin aiheeksi musiikin, sillä se koskettaa ja kiinnostaa minua paljon. Halusin myös tuoda tämän tutkimuksen sosiologian kentälle, sillä vastaavia töitä saisi alallani olla mielestäni paljon enemmän. Tämän kandidaatintutkielman tarkoituksena on tarkastella musiikkia musiikillisen identiteetin sekä musiikkimaun näkökulmista. Työssä käsitellään myös musiikin roolia niin yksilön henkilökohtaisessa musiikkimaussa kuin myös sen kollektiivista roolia.

2. MUSIIKKIMAKU

2.1. Genre

Musiikillinen genre koostuu selvistä periaatteista ja organisaatioista. Fabbrin mukaan ”genret ovat merkityksellisyyden yksikköjä, jotka kulttuuri on määritellyt toisesta genrestä eroavaksi yksiköksi, se erottautuu selkeästi muista” (Kemp C: Towards a Holistic Interpretation Of Musical Genre Classification 2004: 20) Yksikköjen erottelu toisistaan kertoo luokittelusta, mutta myös siitä miten tietty artisti sijoittuu tietyssä genressä. Genret luovat luokittelua ja erottelemista, sillä niiden idea on olla uniikki eli toisin sanoen, jollain genrellä on jotain, mitä muilla genreillä ei ole. Tunnetuin genrejaottelu on musiikin jakaminen massamusiikkiin ja ei-massamusiikkiin. Tämä jaottelu on luonut ihmisten välille paljon keskustelua mm. siitä, miten musiikki ylipäätään määritellään. Kuitenkin genret ovat tärkeitä, sillä ne toimivat musiikkimaailman kielenä, tulkkina sekä samaistumisen välineenä. Ihminen voi samaistua niin paljon johonkin tiettyyn genreen, että ottaa sen osaksi identiteettiään. Genre määrittyy sen perusteella millaista musiikkia se sisältää, eli toisin sanoen, se mistä musiikillisista elementeistä genren sisältämä ääni koostuu, sitä myös genre on. (Kemp C: Towards a Holistic Interpretation Of Musical Genre Classification 2004: 20-22)

Genre on tietystä tyyliuunnasta koostuva ajan kuluessa muuttuva yksikkö, joka toimii pohjana siitä mahdollisesti muodostuville alagenreille, ja niin genre kuin myös alagenret voivat olla osana yksilön identiteettiä, makua sekä habitusta. Tietyn genren kuuntelija voi ilmentää genren musiikillista tyyliä ulkoisesti, esim. omalla pukeutumistyyllillä, mutta usein tällainen toiminta on vahvimmillaan teini-ikäisillä tai nuorilla aikuisilla. Genreistä esimerkkeinä hip hop, r'n'b, klassinen, rok, pop, metalli, raggaie sekä trance.

2.2. Maku

”Tastes (i.e manifested preferences) are the practical affirmation of an inevitable difference. It’s no accident that, when they have to be justified, they are asserted purely negatively, by the refusal of other tastes. In Matters of taste, more than anywhere else, all determination is negotiation; and tastes are perhaps first and foremost distastes, disgust provoked by honor or visceral intolerance (‘sick-making’) of the tastes of others ‘De gustibus non est disputandum’: not because ‘tous les goûts sont dans la nature’, but because each taste feels itself to be natural –and so it almost is, being a habitus –which amounts to rejecting others as unnatural therefore vicious.” (Pierre Bourdieu; *Distinction* 1984; 49).

Yllä oleva lainaus on Pierre Bourdieun tunnetuimmasta teoksesta *La Distinction*. Teoksessa Bourdieu esittää distinktioteorian eli sen miten ihmisen erottelutietoisuus ja maku toimivat ihmisten jakajina luokkiin. Lainaus avaa hyvin eri makujen välillä vallitsevaa erottautumisen halua ja kilpailua, sillä jokainen ”maku” haluaa unikin statuksen. Makukysymys, ja eteenkin se mikä on hyvää makua ja kenellä on viime kädessä valta määrittellä hyvä maku, on ollut kiistelyn kohteena kauan.

Bourdieu näkee määrittelyvallan olevan yleensä hallitsevilla sosiaalisilla ryhmillä ja niiden korkeakoulutetuilla ihmisillä. Koska näillä henkilöillä on kulttuurista pääomaa, pidetään heidän makuaan legitimiinä sekä erojen tajua täydellisenä. Hienostunut erottelu sekä esteettisen kokemuksen itseisarvon ymmärtäminen on ominaista yläluokan legitimiille maulle. Hallitseville ryhmille esteettisessä ajattelutavassa muoto on tärkeämpää kuin funktio ja tekniikka oleellisempaa kuin teema (Saaristo & Jokinen; *Sosiologia* 2005; 179). Maun ja makukriteerien takana on yleensä sosiaalisen kilpailun kohteena oleva luokkamaku. Hallitsevista ryhmistä eroavat toiset pyrkivät jäljittelemään hallitsevaa makua, esim. keskiluokan makua Bourdieu nimittää hyväksi

kulttuuritahdoksi, koska keskiluokkaa haluaa olla kuin yläluokka. Keskiluokalla ei kuitenkaan ole tarpeeksi edellytyksiä samanlaiseen kultivoituneisuuteen ja mielipiteiden varmuuteen kuin yläluokalla, koska heillä ei ole yhtä paljon kulttuurista pääomaa (Saaristo & Jokinen; Sosiologia 2005; 179).

Musiikissa hallitsevan yläluokan maku ilmenee mm. klassisen musiikin kuuntelemisessa, koska klassinen musiikki sisältää mm. hallitsevalle luokalle ominaisia kulttuurisen pääoman piirteitä. Yksilön musiikkimaussa Bourdieu nostaa esille erityisesti kompetenssin eli asiantuntevuuden sekä pääoman merkityksen ja hän esittää kaksi erilaista sosiaaliseen taustaan liittyvää kulttuurisen pääoman sisäistämistapaa, jotka ovat hankittu ja peritty. Perityt dispositiot ovat kotitaustasta lähtöisin omaksuttua kulttuurista pääomaa, joka on Bourdieun mielestä arvokkaampaa kuin tietoisesti esim. koulutuksen kautta hankittu pääoma (Salavuo & Tuuri 1998, 25-26)

2.3. Habitus ja dispositiot

Habitus on Bourdieun käsite, joka voidaan kiteyttää lauseeseen ”habitus on sosialisoitu subjektiivisuus” (Jokinen & Saaristo 2004, 175) Tämä tarkoittaa sitä että, subjektiivinen, yksilöllinen ja persoonallinen on yhteiskunnallista eli toisin sanoen kollektiivista. Habitus viittaa yksilön elämänsisältöön liittyviä kokemuksia sekä suhtautumis- ja havaitsemistapojaan kokoavaan järjestelmään ja se ilmentää tietyn yhteiskuntakerrostuman kulttuurin rakentumista yksilössä. Näin habitus on yhteydessä myös yksilön luokka-asemaan. Dispositiot liittyvät olennaisesti habitukseen, sillä dispositioilla Bourdieu viittaa haluihin, taipumuksiin, havaitsemis- ja suhtautumistapoihin ja mieltymyksiin, toisin sanoen dispositiot ovat yksilöön syvälle juurtuneita tapoja ja mieltymyksiä (Salavuo & Tuuri 1998, 12).

Sosiaalisen ympäristön välttämättömyydet sisäistetään dispositioiden välityksellä, ja sisäistämisen johdosta ulkoinen todellisuus mallintuu yksilöön hänen valintojaan ohjaavaksi habitukseksi (Saaristo & Jokinen 2004, 176). Habitukset määräävät sen minkälaisia valintoja ihmiset tekevät, miten he arvostavat, ymmärtävät ja miten he torjuvat erilaisia asioita (Salavuo & Tuuri 1998, 12). Habitus sekä dispositiot liittyvät myös musiikkimakuun sekä yksilön mieltymyksen että torjumisen kautta, sillä yksilö yleensä torjuu sellaisen musiikkilajityypin, jonka hän kokee itselleen vieraaksi.

2.4. Aikaisempia tutkimuksia

Musiikkia on tutkittu useilla aloilla monista eri näkökulmista. Yleisesti varsinkin musiikin kuuntelemiseen liitetään tunteet ja erityisesti se, millaisia tuntemuksia musiikki itse kuuntelijassa herättää. Psykologiassa musiikin aiheuttamia psyykkisiä vaikutuksia on tutkittu laajasti jo useiden vuosien ajan. Tutkimustuloksista käy ilmi se, miten psyykkiset vaikutukset voivat ilmetä mm. muistojen, rentoutumisen, mielialan muutosten sekä mielikuvien muodossa (Ratia 2007: 3). Sosiologian näkökulmasta musiikkia on lähestytty usein Pierre Bourdieun distinktioteorian ja maun kautta. Tutkimuksissa ei ole painotettu musiikin vaikutuksia yksilöön niin paljon kuin psykologiassa. Musiikin laitoksilla musiikkia lähestytään erilaisista näkökulmista ja aikaisempi tutkimus vaihtelee musiikin teoriasta musiikkiterapian käytäntöihin. Tutkimustyöni aiheena musiikki on erittäin laaja aihealue, josta oma tutkimukseni on vain pieni osa. Kandidaatintutkielmassani keskityn tutkimaan musiikkia henkilön oman musiikillisen identiteetin ja musiikkimaun kannalta.

3. TUTKIMUSAINEISTONHANKINTA & MENETELMÄT

3.1. Tutkimustehtävä

Tämän kandidaatintyön tutkimustehtävänä oli selvittää nuorten aikuisten musiikkimakua sekä siihen vaikuttavia tekijöitä, kuten omia mieltymyksiä tai koulutustaustaa. Sen lisäksi, että halusin selvittää ystäväni musiikkimakua, halusin vielä enemmän saada vastausta sille miksi ihmiset kuuntelevat sitä mitä he kuuntelevat, ja mitä he kokevat heidän lempimusiikkinsa tarjoavan heille. Erottautuminen on iso osa yksilön musiikkimakua, sillä juurikin yksilön omat musiikilliset mieltymykset erottavat hänet toisista musiikin kuuntelijoista.

Halusin tutkimuksessani saada esille näitä eroja ja niiden taustalla olevia syitä. Lisäksi halusin selvittää musiikin roolia ihmisten yhdistäjänä. Tässä ilmenee hyvin musiikkimaun dualistisuus – se

toimii samanaikaisesti niin erottelijana kuin myös yhdistäjänä. Koen tutkimusaiheeni olevan mielekäs, sillä olen itse kuluttanut ja kuunnellut musiikkia päivittäin niin kauan kun muistan. Musiikki on ollut oleellisena osana omaa elämääni, habitustani sekä identiteettiäni todella pitkään. Tietyn laulun avulla voin palata mielessäni taaksepäin hetkiin, jotka ovat olleet merkittäviä itselleni omassa elämässäni ja uskaltaisin väittää, että en ole ainoa, joka kykenee toimimaan näin. Musiikki jättää ”merkkinsä” mieleen ja aivoihin.

3.2. Aineistonhankinta

Laadin kymmenen (10) eri kysymystä, jotka lähetin etukäteen valituille sekä Suomessa että ulkomailla asuville ystäväilleni. Päädyin käyttämään internetiä apunani, sillä halusin sisällyttää tutkimukseeni muitakin kuin suomalaissyntyisiä vastaajia ja samalla halusin saada tutkimukseeni mahdollisimman paljon eri kulttuureista tulevia ihmisiä. Taloudellisista sekä ajallisista syistä en voinut tällä hetkellä matkustaa eri maihin ja suorittaa haastatteluja kasvotusten. Vastaaajista osa oli suomalaisia ystäviäni, osa ulkomaalaisia ja tästä johtuen käänsin kysymykset suomesta englantiin tarvittaessa. Pyrin kuitenkin kieltä kääntäessä säilyttämään kysymysten alkuperäisen luonteen ja sisällön. Kyselyyni osallistui kymmenen nuorta aikuista, joista viisi oli naisia ja viisi miehiä. Iältään vastaajat olivat 22-28 -vuotiaita.

Tutkimuskysymykseni olivat seuraavat:

1. Mikä musiikkigenre on sinulle mieluisin ja miksi?

(valitse yksi, esim. metalli, pop, r'n'b, hip hop jne)

What is your favorite music genre and why?

(choose only one, ie: hip hop, rap, rock, punk)

2. Millaisissa tilanteissa kuuntelet lempigenreäsi?

In what situations do you like to listen to your fave genre?

3. Mitä genreä et voi sietää ja miksi? Perustele

What genre of music can't you stand? Why?

4. Onko musiikkimakusi vaikuttanut siihen, millaisista ihmisistä kaveripiirisi koostuu?

Has your taste in music influenced on who you choose as your friend(s)?

5. Minkä ikäisenä aloitit ensimmäisen kerran tietyn genren kuuntelun?

At what age would you say you were when you first started listening to a specific genre?

6. Edustitko pukeutumisellasi teini-ikäisenä jotain tiettyä genreä?

When you were a teenager did you prefer choosing your clothing style near to the music genre you preferred?

7. Vaikuttiko musiikkimakusi teininä kavereiden valintaan?

When you were a teenager did your taste in music (genre) have an influence on who you chose to become / be friends with?

8. Pidätkö konserteissa käymisestä? Perustelee

Do you like going to concerts and if so why?

9. Mihin kiinnität lempimusiikkityylissäsi huomion ensin: kokonaisuuteen, lyriikoihin vai ääneen?

What's the first thing in your favorite genre that catches your attention; is it the sounds, lyrics or maybe both?

10. Uskotko musiikkimakusi muuttuvan vanhetessasi?

Do you believe your taste in music will change when you are let's say 50-75v and if so, why?

Ensimmäisellä kysymyksellä hain erottelua, sitä mikä on vastaajan mieluisin genre ja miksi. Toisen kysymyksen avulla halusin selvittää lempimusiikin tilannesidonnaisuutta sekä tunnepitoisuutta, sitä miksi jotain kuunnellaan ja millainen tunne tai tunteet ovat tässä tilanteessa mukana niin osallisena kuin vaikuttajana. Kolmannella kysymyksellä hain erottautumista negatiivisessa muodossa, sillä halusin tietää genren, jota vastaaja ei voi sietää. Neljännellä kysymyksellä halusin tietää onko vastaajan musiikkimaku vaikuttanut siihen, millaisista ihmisistä hänen lähipiirinsä muodostuu ja viidennellä kysymyksellä halusin selvittää sitä mikä on tyypillisin ikä musiikin kuuntelun

aloittamiselle, ja tähän liittyy myös kysymys kuusi. Kuudennella kysymyksellä halusin selvittää sitä, edustivatko vastaajat pukeutumisellaan (osana identiteettiään) jotain tiettyä genreä. Kohdassa seitsemän on samantapainen kysymys ystäväpiirin valinnasta, mutta ikänä oli identiteetin kehityksenkin kannalta tärkeä teini-ikä. Kahdeksannella kysymyksellä halusin selvittää musiikin luomaa yhteisyydentunnetta ja tunnekokemusta yleensä, siksi kysyin konsertissa käymisestä. Lisäksi kysymyksellä yhdeksän halusin selvittää sitä mihin vastaaja musiikkia kuunnellessaan kiinnittää ensimmäisenä huomionsa: kokonaisuuteen, lyriikoihin vai ääniin. Tässä yksilöön vaikuttava tekijä on kuullun musiikin herättämä reaktio. Toisin sanoen tunne, joka tulee esiin mielikuvina, fyysisenä kokemuksena tai molempina. Viimeisellä kysymyksellä halusin selvittää sitä, kokevatko vastaajat musiikkimakunsa muuttuvan ajan kuluessa vai uskovatko he kuuntelevansa aina samaa genreä iästä huolimatta. Mielestäni tämä kysymys oli relevantti, sillä se edustaa hyvin yksilön identiteetin mahdollista kypsymistä ja muokkautumista, mutta samalla yksilön avoimuutta mahdollisille muutoksille sekä kehitykselle.

Kysymyksiä miettiessäni halusin pitää mielessä Pierre Bourdieun ajatuksen mausta luokkajakajana, ja eteenkin musiikkimaun taustalla vaikuttavat sosiaaliset tekijät, kuten koulutus. Tämän takia halusin kyselyyni henkilöitä, joista osa on korkeakouluasteen esim. yliopistollisen tai ammattikorkeakoulutason suorittaneita tai suorittavia henkilöitä ja osalla vastaajista toisen asteen tutkinto, esim. lukio tai ammattikoulu.

3.3. Aineiston analyysi

Haastattelutyylini noudattaa teemahaastattelun kaavaa (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006) Mietin kysymykset etukäteen ja vaikka vastaajat saivat vastata suhteellisen vapaasti, olin silti alun perin miettinyt kysymykset niin, että saan vastauksia kandidaatintyöni kannalta olennaisiin teemoihin. Kysymyksiä en aiemmin esittämien syiden vuoksi voinut tehdä suullisesti, mikä olisi mielestäni ollut optimaalisin tapa haastattelun suorittamiseen. Valitsin haastateltaviksi kymmenen nuorta aikuista. Halusin rajata tutkimuksen nimenomaan nuoriin aikuisiin, sillä halusin selvittää mitä omaan ikäluokkaani kuuluvat ystäväni kuuntelevat. Mielestäni täytyy myös huomioida se, että kyseessä on kandidaatintutkinto, ei pro gradu, jossa tutkimus voi olla syvempää. Kandidaatin työn

rajatun sivumäärän vuoksi pidin järkevänä haastatella suhteellisen pienen määrän ihmisiä tietystä ikäluokasta, muuten vastausten keruuseen sekä käsittelyyn olisi mennyt todella kauan aikaa. Halusin pitää vastaamisen avoimena haastateltaville, sillä halusin saada selville mahdollisia esille tulevia eroja, mielipiteitä sekä mieltymyksiä. Kantavina teemoina tutkimuksessani ovat maku, erottautuminen sekä musiikin herättämät tuntemukset kuuntelijassa.

Saatuani vastaukset laatimiini kysymyksiin kävin vastauksia läpi, kirjoitin ne ylös ja tein lopullisen kokonaisuuden niistä MS office word -ohjelmaan, josta ne ovat helposti löydettävissä. En pitänyt tarpeellisena tulosten taulukointia, sillä kyseessä oli teemahaastattelun rakennetta noudattava haastattelu, jossa kysymysten taustalla olevat teemat ovat ratkaisevassa asemassa, eivätkä niinkään luvut tai niiden mittaamat määrät. Kysymyksiini vastasi kymmenen nuorta aikuista, joista kaikki olivat iältään 22-28 -vuotiaita. Vastanneista seitsemän oli suomalaisia, joista kolme oli miehiä ja neljä naista. Ulkomaalaisia vastanneista oli kolme, yksi nainen sekä kaksi miestä. Valitsin varta vasten vastaajiksi eri maista sekä eri koulutustaustoista tulevia ihmisiä, jotta saisin selvitettyä mahdollisia koulutuksen sekä kulttuurin luomia vaikutuksia siihen, mikä genre on kuuntelijalle mieluisin.

4. TULOKSET

4.1. Erottautuminen vs. yhteenkuuluvuus

Musiikkimaku on yksi nykyajan suosituimmista erottautumisen välineistä, joita yksilöllä on käytettävissään erottuakseen muista ihmisistä. Musiikkimaun avulla yksilö kykenee jäsentämään omaa elämänsä historiaansa kronologisesti ja palaamaan tietyn kappaleen avulla tiettyyn hetkeen, mutta yksilö voi myös hyödyntää musiikkia ollessaan alakuloinen, jolloin hänelle voi muodostua yhteenkuuluvuuden tunne kyseisen kappaleen esittäjän ja muiden kuuntelijoiden kanssa. Pierre

Bourdieu korostaa kompetenssin sekä pääoman merkitystä yksilön musiikkimaussa. Kulttuurisen pääoman merkitys musiikkimaussa on ratkaisevaa. Siihen liittyy kaksi erilaista sisäistämistapaa, jotka ovat peritty sekä hankittu. Peritty ja hankittu sisäistämistapa tarkoittavat sitä, että peritty sisäistämistapa on omaksuttu kotitaustasta ja hankittu tarkoittaa sitä, että tieto on saatu esim. koulutuksen kautta (Salavuo & Tuuri 1998, 26-27). Bourdieun mielestä peritty sisäistämistapa on arvokkaampaa kulttuurista pääomaa, kuin hankittu. Legitiimin musiikkimaun muodostumisen kannalta on olennaista, että nämä molemmat sisäistämistavat toimivat yhdessä (Salavuo & Tuuri 1998, 27).

Tutkimuksessani pyysin vastaajia kertomaan mitä genreä he eivät voi sietää ja miksi. Genrevaihtoehtoja en rajannut erityisesti, sillä halusin antaa vastaajalle ns. vapaat kädet ”inhokkinsa” valitsemisessa. Tutkimuksessa kävi ilmi se, miten suomalaisista vastaajista rock ja metalli genreistä pitävät ihmiset valitsivat epämiellyttäväksi genreksi klassisen ja klassisesta pitävät valitsivat vastaavasti metallin epämiellyttäväksi musiikiksi, eikä sukupuolella ollut merkittävää vaikutusta vastauksiin. Ulkomaalaisista vastaajista kaikki valitsivat rock genren itselleen mieluisimmaksi, ja myös kaikki vastaajat sanoivat hip hop genren tarjoaman musiikin olevan heidän inhoamansa musiikkityyli. Vastaajista kaikki liittivät tähän yhteyteen myös hip hop genren imagollisen puolen, sillä jokainen vastaaja sanoi pitävänsä tälle genrelle ominaisia eleitä, lyriikoita, pukeutumistyyliä sekä varallisuuden merkkejä luovien elementtien käyttämistä ärsyttävänä.

Mielestäni mielenkiintoisin tutkimustulos oli koulutustaustan ja yksilön musiikkimaun kehityksen välillä. Kaikki vähintään yliopistokoulutuksen käyneet, tai siinä tällä hetkellä olevat, vastaajat pitivät todennäköisenä sitä, että ajan kuluessa heidän musiikkimakunsa voi syventyä sekä muuttua. Vastaajat toivat suoraan esille sen, että he ovat avoimia erilisille musiikkityyleille tulevaisuudessa. Kukaan näistä vastaajista ei sanonut, että heidän musiikkimakunsa on tulevaisuudessa täysin sama kuin mitä se on tällä hetkellä. Tulos oli täysin päinvastainen alemman koulutuksen omaavien vastaajien kohdalla, sillä heistä jokainen toi ilmi selvästi sen, ettei heidän musiikkimakunsa muutu koskaan, vastaajista useimmat toivat tämän muuttumattomuuden ilmi toteamalla ”tämä maku on ja pysyy” -tyylisesti. Tässä ilmenee juuri se erottautumisen teema mitä kysymyksellä hain, sillä halusin selvittää koulutustaustan vaikutusta myös siihen, miten yksilö kokee oman musiikkimakunsa mahdollisen kehityksen tulevaisuudessa, eikä yksikään korkeasti koulutettu vastaaja nähnyt musiikkimakunsa kehittymisessä mitään estettä. Hain kysymyksellä perusteita myös siihen, miten korkeasti koulutettujen henkilöiden ajatus muutoksesta on normaali osa musiikkimaun syvenemistä, eivätkä he näe tässä mitään estettä. Alemman koulutuksen käyneet henkilöt eivät tulosten perusteella nähneet mitään syytä sille, miksi heidän musiikkimakunsa pitäisi syventyä tai

kehittyä millään tavalla. Tulos on mielestäni mielenkiintoinen, koska mitä koulutetumpi yksilö on, sitä avoimempi suhtautuminen muutoksiin, sekä uusien kokemusten hankkimiseen hänellä on, kun taas alemman koulutuksen omaavat henkilöt pysyvät mieluummin samassa tilanteessa, eivätkä kaipaa muutoksia koskaan. Mielestäni tässä koulutuksella on suuri merkitys, koska usein korkeasti koulutetut ihmiset ovat tiedonjanoisia, joista avoimuus muutoksille myös kertoo. Vähemmän koulutetut eivät näe kehitykselle mitään syytä.

Vastaajien perustelut mieluisimmalle genrelle olivat selkeät, sillä tietyn genren musiikki yksinkertaisesti ”kolahti” heihin eniten. Musiikkimaku liittyy tällaisessa tilanteessa musiikillisten kokemusten emotionaalisiin, kognitiivisiin sekä asenteellisiin prosesseihin ja muutokset musiikkimaussa ovat muutoksia kokemuksellisissa sekä tiedollisissa rakenteissa. Rakenteet ovat erottamattomassa vuorovaikutussuhteessa yksilön maailmankuvan kanssa (Salavuo & Tuuri 1998, 25) Syy siihen, miksi henkilö ei koe jotain genreä hyvänä, löytyy makukysymyksestä ja erottautumisesta, mutta myös siitä että ko. genreen ei ole syntynyt mitään tunneyhteyttä, muuta kuin ehkä luotaantyöntävä inho. Yksilö ei hyödy genren tarjoamasta musiikista millään tasolla, sillä musiikki ei tarjoa hyvää oloa, mukavia mielikuvia tai herätä hyviä muistoja. Epämiellyttävä genre on yksilölle kuin vieras muukalainen. Sosiologi George Simmel käsittelee teoksessaan Suurkaupunki ja moderni elämä muukalaisuutta seuraavalla tavalla:

”Muukalainen kuuluu ryhmään epäorgaanisesti, hän on ryhmässä orgaaninen jäsen, jonka yhtenäinen elämä sisältää tämänkin elementin erityisehdot. Emme vain osaa kuvata tuon aseman omalaatuista ykseyttä muutoin kuin sanomalla, että se koostuu tietynsuuruudesta läheisyydestä ja tietynsuuruudesta etäisyydestä” (Simmel 2005; 84).

Tässä tapauksessa muukalaiseksi voidaan käsittää henkilölle epämieluisin genre, johon henkilöllä on samalla etäinen ja läheinen suhtautuminen. Etäinen suhtautuminen ilmenee siinä, että yksilö ei koe genreä millään tavalla läheiseksi itselleen ja läheinen suhtautuminen vuorostaan siinä, miten henkilö voi osoittaa tietyn genre olevan juuri se epämieluisin kaikkien muiden vaihtoehtojen seasta. Habitus vaikuttaa aina musiikkivalintojen taustalla ja se sisältää yksilön elämän aikana muotoutuneet käsitykset ja arvot niin musiikillisenmaailmankuvan kuin yleisen maailmankatsomuksenkin osalta. Yksilön hankittu ja peritty pääoma on vuorovaikutussuhteessa käsitysten ja arvojen kanssa. Pääoma sekä kompetenssi ovat tärkeitä, koska niitä tarvitaan älyllisen taidenautinnon saavuttamiseksi ja älyllinen taidenautinto on myös osana musiikin kuuntelijalleen tuottamaa mielihyvää. Taidenautinnon esteettiseen puoleen liittyy vuorostaan arvomaailma. Salavuon ja Tuuren kehittämä Kuva 1 Musiikkivalintojen motiivien muodostumisesta

havainnollistaa tarkemmin musiikkivalintojen muodostumista kognitiivisesta näkökulmasta tarkasteltuna.

Kuva 1. Musiikkivalintojen motiivien muodostuminen (Salavuo & Tuuri 1998, 28)

Kuvassa yksilön sosiaalisia mielenkiinnonkohteita kuvaa hänen distinktiotietoisuutensa eli erottautumistietoisuus. Distinktiotietoisuus on vuorovaikutussuhteessa yksilön arvojen sekä pääoman kanssa. Distinktiotietoisuus tai sen puuttuminen vaikuttaa habitukseen, mutta samalla se on myös riippuvainen siitä. Distinktiotietoisuus on aina suhteutettava Bourdieun makuun perustuvaan hierarkiaan, sillä pääoman arvo ja legitiimi maku määräytyy yksilöä ympäröivän sosiaalisen kentän mukaan (Salavuo & Tuuri 1998; 28).

Kenttä on Bourdieun paljon käyttämä termi, joka tarkoittaa sitä, että sosiaalinen todellisuus jakautuu kentiksi ja näitä kenttiä on olemassa lukemattomia: esim. rockmusiikin, sosiologian tai taiteiden kenttä. Yksilöt kamppailevat kentille pääsystä voidakseen kerätä kentille ominaisia pääomia yksilön habituksen sallimissa rajoissa. Kenttä on tila, jossa yksilöt kamppailevat noudattamalla kentälle ominaisia sääntöjä tai mahdollisesti osittain rikkomalla niitä. Kamppailun tarkoituksena on kentän rakenteiden säilyttäminen ennallaan tai niiden muuttaminen. Valinta tehdään sen perusteella, kumpi vaihtoehto on edullisin kamppailijalle ja lopullisena tavoitteena kamppailussa on kasata mahdollisimman paljon kentällä käypiä pääomia tai jopa saada niihin yksinoikeus. Tavoiteltava asia voi olla mikä tahansa: esim. legitimoitu asema suuren päivälehdessä.

musiikkikriitikkona (taidemusiikin kenttä) tai karismaattisen johtajan paikka puolueessa (politiikan kenttä) (Jokinen & Saaristo 2004; 174-175).

Salavuon ja Tuuren mukaan distinktiotietoisuudella on vaikutus sosiaalisen kentän kognitiivisen rakenteen jokaiseen osa-alueeseen, sillä se sulautuu opittujen ajatusmallien osaksi ja sen vaikutus on intuitiivinen eli vaikeasti havaittavissa. Distinktiotietoisuus näkyy yksilön taidenautinnon suhteessa legitiimiin makuun ja distinktion vaikutukset musiikkivalintoihin ilmenevät kahdella tavalla: vaikutukset liittyvät taidenautintoon tai ovat osa sosiaalisia motiiveja. Kuvassa 1. käytetty termi taidenautinto tarkoittaa tässä yhteydessä sitä, että sen vaikutus musiikkivalintoihin perustuu uusien, mutta samalla aikaisemmin hankittujen kokemusten vastaavien elämyksien hankkimiseen. Ympyrä sulkeutuu, kun muu harrastaminen ja/tai musiikin kuuntelu vaikuttaa henkilön habitukseen ja sen kautta kohti uusia valintoja. Uusia musikaalisia kokemuksia voi saavuttaa myös vahingossa, joka avaa portin uudelle kokemukselle (Salavuo & Tuuri 1998; 28-29).

4.2. Musiikin kuuntelijatyypit

Sosiologi Theodor W. Adorno (1976) esitti teoksessaan *Introduction to the Sociology of Music* seitsenportaisen erottelun musiikin kuuntelijatyypeistä. Adornon kuuntelijatyypit edustavat konkreettisesti erilaisia musiikin kuuntelun kenttiä, jotka voidaan nähdä sosiaalisina kenttinä Bourdieun distinktion ja makuun perustuvassa kolmiluokkaisessa jaottelussa. Adornon jaottelemat seitsemän eri kuuntelijatyypistä on eksperttikuuntelija, hyvä kuuntelija, kulttuurikuluttaja, emotionaalinen kuuntelija, kaunainen kuuntelija, jazz-ekspertti sekä viihdekuuntelija.

Eksperttikuuntelija on musiikkikuuntelijatyypien eliittiä, sillä hän kykenee tunnistamaan kappaleesta mm. sekvenssit ja ymmärtää täydellisesti musiikin luoman kokonaisuuden. Eksperttikuuntelijan nimikkeen saa yleensä vain alan ammattilainen kuten säveltäjä tai muusikko (Adorno 1976; 11-15) Hyvä kuuntelija on eksperttikuuntelijan vastakohta, vaikka hyvä kuuntelija kykenee kuulemaan kokonaisuuden, hän ei kykene erottamaan teknillisiä eikä rakenteellisia osia, kuten eksperttikuuntelija. Hyvä kuuntelija ymmärtää musiikkia kuin kieltä, mutta hän ei kuitenkaan tiedosta kielioppia. Hyvä kuuntelija on saa usein sosiaalisessa kontekstissa nimen ”musikaalinen henkilö” ja hyvät kuuntelijat pyrkivät kohti ekspertin kuuntelijan titteliä (Adorno 1976; 15-16).

Kulttuurikuluttaja on kuuntelijatyypistä, jolle kulutus on musiikkia tärkeämpää. Kulttuurikuluttaja kuuntelee musiikkia paljon ja kunnioittaa musiikin kulttuuriarvoa, mutta hän on kiinnostunut

enemmän vain kulutuksesta. Kulttuurikuluttaja voi ajatella kuuluvansa eliittiin, vaikka oikeasti hän on paljon lähempänä massoja, koska hän käyttää musiikkia tavarana (Adorno 1976; 16-17) Toisin kuin emotionaalinen kuuntelija, jolle musiikin laukaisemat tunnereaktiot ovat suurimmassa arvossa. Kuuntelijatyypinä emotionaalinen kuuntelija kuluttaa musiikkia, joka herättää hänessä tunteita esim. itkua. Emotionaalinen kuuntelija liikuttuu herkästi, minkä vuoksi hän on myös altis musiikinväilyksellä toimivalle manipulaatiolle (Adorno 1976; 17-18).

Kaunainen kuuntelijatyyppe protestoi musiikkiteollisuutta, josta hän pyrkii myös erottautumaan. Kaunaisella tyypillä on musiikinalan tietoutta sekä koulutusta ja hän kuuluu laskevaan yläluokkaan. Kaunainen kuuntelija pyrkii erottautumaan hyväksymällä jonkin vanhan musiikin ainoana alkuperäisenä tuotteena (Adorno 1976; 19-21) Jazz-ekspertti ei eroa paljon kaunaisesta kuuntelijasta, sillä kuuntelijatyyppe protestoi kaunaisen kuuntelijatyypin tavoin musiikkiteollisuutta vastaan. Jazz-ekspertti kykenee ymmärtämään musiikkia ja kuuntelijatyyppe pitää itseään rohkeana sekä avantgardistisena (Adorno 1976; 22). Seitsemästä kuuntelijatyypistä viimeisin on myös yleisin tyyppi, viihdekuuntelija. Viihdekuuntelijoita löytyy maailmasta eniten ja viihdekuuntelijatyyppeä varten tuotetaan kaupallista musiikkia. Viihdekuuntelijatyyppe käyttää musiikkia ajanvietteenä, eikä hän kiinnitä huomiota musiikilliseen sisältöön, sillä hän ei ole kiinnostunut sisällöstä. Viihdekuuntelijatyyppe on kuin henkilö, joka ei voi työskennellä ilman, että radio pauhaa taustalla (Adorno 1976; 23-25).

Keräämässäni aineistossa en pyytänyt vastaajia miettimään mihin kuuntelijatyyppeihin he itseään vertaisivat, sillä se ei mielestäni ollut oleellista musiikkimakua tarkastellessa. Aineistosta voi kuitenkin päätellä, että ystäväpiiriini kuuluu sellaisia yksilöitä, jotka kiinnittävät musiikkia kuunnellessaan huomiota joko lyriikoihin, ääniin tai kokonaisuuteen. Vastaajista osa saattoi eritellä tarkemmin sitä, mihin he kiinnittävät huomion ja miksi, esimerkiksi basistina toimiva ystäväni vastasi tässä kohdassa kiinnittävänsä huomiota ensin ääniin, sitten lyriikoihin ja lopuksi kokonaisuuteen. Kuitenkaan aineiston perusteella ei voi vetää mitään varsinaisia johtopäätöksiä siitä, vaikuttaako kuuntelijan sosiaalinen tausta tai asema siihen, mihin hän kiinnittää ensimmäisenä huomiota kappaleen kuullessaan.

4.3. Musiikillinen identiteetti

Sosiologian näkökulmasta tarkasteltuna identiteetti sanalla on kaksi ulottuvuutta, yksilöllinen ja kollektiivinen. Yksilötasolla identiteetillä viitataan siihen, kuka ihminen ajattelee olevansa, millaiseksi ja miten hän kokee itsensä, mitä hän tekee ja mihin hän uskoo. Kollektiiviset identiteetit, esimerkiksi kansalliset tai etniset, vaikuttavat myös yksilön identiteettiin. Sosiologiassa painotetaan yksilön identiteetin konstruktivisia ulottuvuuksia. Identiteetin konstruktivisilla ulottuvuuksilla tarkoitetaan sitä, että identiteetti syntyy instituutioiden, erilaisten käytäntöjen sekä ihmisten vuorovaikutuksessa. Yksilön identiteetti ei ole sisäinen, synnynnäinen ominaisuus, eivätkä identiteetit sosiologian näkökulmasta ole koskaan pysyviä tai täydellisiä (Saaristo & Jokinen 2004, 137).

Kun ihmiseltä kysytään jotain hänestä itsestään, hän ajattelee yleensä elämäntarinaansa. Näin identiteetti jäsenetään kerronnan avulla järkeväksi kokonaisuudeksi, jossa menneet tapahtumat, nykyhetki ja tulevaisuuden odotukset kerronnallistetaan. Identiteetti voidaan myös ulkoistaa ja tehdä näkyväksi esimerkiksi päiväkirjojen tai valokuva-albumien avulla, myös elokuvien ja muiden kulttuuriteollisuuden tuotteet toimivat materiaalina yksilön minän ja kertomuksen rakentamisen välillä (Jokinen & Saaristo 2004, 138-139).

Monet ihmiset liittävätkin musiikin vahvasti osaksi elämäntarinaansa, esimerkiksi musiikin herättämien muistojen kautta. Läheisen kuoleman jälkeen saatetaan kuunnella sitä musiikkia, joka muistutti tästä kyseisestä henkilöstä. Tietty kappale voi myös liittyä ihmissuhteeseen, joka on sisältänyt jonkinlaisen tunnesiteen. ”Seurustelukappaleet” tuovat mieleen vahvan mielikuvan tietystä henkilöstä tai hetkestä. Joskus tämä emotionaalinen konteksti voi olla niin voimakas, ettei jotain kappaletta pystytä enää kuuntelemaan esimerkiksi edellä esitettyssä tilanteessa, jossa läheinen on kuollut. Joissakin musiikki herättää nostalgisia tunteita ja saa yksilön muistamaan erityisiä ajanjaksoja sekä käännekohtia elämänsähistoriansa. Musiikin kautta voi elää parhaita hetkiä uudelleen aina silloin kun se sopii itselle parhaiten. Tällainen muistojen uudelleenkokeminen on osa yksilön eheän minäkuvan ylläpitämis- ja rakentamisprosessia. Musiikin herättämiä muistoja voidaan tarkastella myöhemmin uudesta näkökulmasta ja ammentaa niistä viisautta tulevaisuuteen (DeNora 2000; 63-70).

Haastattelukysymyksissäni pyysin vastaajia vastaamaan jo aiemmin esillä olleeseen kysymykseen siitä, mihin he musiikkia kuunnellessaan kiinnittävät huomiota ensimmäiseksi. Useat vastasivat tähän kohtaa lisäksi juuri edellä mainitun musiikin luoman tunnesiteen, esimerkiksi eräs ystäväni totesi pitävän erityisesti sellaisista kappaleista, joihin hänellä on vahva tunneside. Kappaleet ovat hänen ikuisia lempikappaleita, koska niiden avulla voi palata muistelemaan menneitä, hyviä

muistoja sekä ihmisiä. Haastattelukysymyksissä pyysin myös vastaajia kertomaan minkä ikäisenä he aloittivat musiikin kuuntelemisen ensimmäisen kerran, edustivatko he pukeutumisella jotain genreä ja vaikuttiko teini-iän musiikkivalinnat kaveripiirin muodostumiseen. Kysyin näitä kysymyksiä, koska halusin selvittää onko musiin rooli ollut suuremmissa osassa teini-ikäisen identiteettiä, pukeutumista ja sosiaalista ympäristöä. Vastauksista käy ilmi se, miten useat aloittivat musiikinkuuntelemisen 10-12 vuoden ikäisenä, osa sanoi pukeutuneensa ”valtavirtojen” mukaisesti esimerkiksi hip hop tyylisesti roikuttamalla farkkuja. Suurin hajonta vastauksissa oli musiikin vaikutus sosiaaliseen ympäristöön, sillä osa vastaajista totesi maun vaikuttaneen teininä ja osalle asialla ei ollut vaikuttanut valintoihin millään tavalla. Identiteetin kannalta vastauksista ilmeni selvä ero siinä, miten tietyn genren tarjoamaa musiikkia ulkoistettiin esimerkiksi vaatteilla enemmän juuri teini-ikäisenä, eikä enää myöhemmässä elämässä.

Musiikilliset identiteetit voidaan jakaa kahteen eri ryhmään, joista ensimmäiseen ryhmään kuuluvat jäsenet samaistuvat vahvasti spesifiin soittimeen, kun taas toiseen ryhmään kuuluvat jäsenet samaistuvat tiettyyn tyyliin eli genreen (Joensuu 2011, 19). Ihmiselle on luonnollista hakeutua kaltaistensa joukkoon, ja näiden kaltaisten joukossa on mahdollista tuntea itsensä arvostetuksi sekä tärkeäksi. Usein ystävät ovat yksilölle tärkeitä, koska kiinnostus ja samojen asioiden arvostaminen luo pitävän siteen yksilöiden välille. Genren mukaan määrittyvää identiteettiä voi verrata sosiaaliseen ryhmään, joka toimii tietyn genren edustajana. Ihmiset ylläpitävät identiteettiään korostamalla sellaisia asioita, joita voi jakaa toisten samanlaisten yksilöiden kanssa. On kuitenkin tärkeä muistaa, että musiikki ja genret kehittyvät ajan kuluessa ja näin myös sosiaaliset ryhmät muuttuvat (Joensuu 2011, 19-20).

4.4. Musiikki tunteiden välittäjänä

Musiikillinen toiminta liittyy psykologisiin tarpeisiin ja musiikillisen toiminnan kautta on mahdollista rakentaa identiteettiä. Musiikki koskettaa tunteita ja sen on todettu vaikuttavan ilmaisuun, fysiologiaan sekä kokemukseen. Musiikin kyky koskettaa tunteita on erityisen tärkeää nuorille, sillä heille se on turvallinen tapa ilmaista minuita (Joensuu 2011, 21).

Musiikilla siis on lukuisia funktioita, se voi toimia tunnelman luojana, tunteiden välittäjänä tai muistojen herättelijänä. Musiikin rooli tunteiden välittäjänä on mielestäni kiistaton, sillä tässä tulee esille musiikin tekijöiden ja sen vastaanottajien tunne yhteenkuuluvuudesta. Kaikki vastaajat

totesivat kuuntelevansa lempi musiikkiaan, koska siinä oli mukana erityinen tunne. Tämä erityinen tunne oli yhteydessä myös sen tunteen luomiin mielikuviin, hyviin hetkiin sekä muistoihin. Pyysin vastaajia miettimään millaisissa tilanteissa he kuuntelevat mieluisinta musiikkigenreä ja useimmat kertoivat hyödyntävänsä genren tarjoamaa materiaa tilanteesta riippumatta. Useat kuitenkin tarkensivat kuuntelevansa tietynlaista genreä ollessaan ahdistunut, surullinen tai iloinen. Eräs vastaajista totesi kuuntelevansa tietynlaista metallia ollessaan haikeana, sillä tämän kautta hän koki saavansa ajatukset pois haikeutta aiheuttavista asioista. Tiettyyn genreen identifioituminen on tutkimustulostenkin varjossa olennainen osa sitä, miksi joku genre ”iskee” yksilöön toista kovemmin, mitä syvempi identifioituminen tiettyyn kappaleeseen on, sitä enemmän se tuottaa mielikuvia ja helpottaa yksilön oloa. Tämän kohdan voin myös itse allekirjoittaa, sillä käytän joskus tiettyjä kappaleita tiettyssä tilanteessa ikään kuin ystävänä, joka ymmärtää silloisen tilanteen kontekstin täysin. Musiikin tuottama tunneskaala on laaja; ilosta suruun, riehakkuudesta tyyneyteen.

”Music plays a remarkable role in communicating a notion of the ‘character’ or style of emotional expression of a particular people, nationalities, and historical periods. It has symbolized collective feelings of grief and joy, excitement and despair.. the list could go on. Some examples are in order.. The exuberance of our national anthem, the ‘Star-Spangled Banner’, gives form to another aspect of patriotic feeling; the quieter radiance of ‘America’, another. When sung with conviction, who among us can resist a feeling pride and community” (DeNora 200, 32)

Lainaus kuvaa osuvasti musiikin monipuolisuutta. Se voi toimia emotionaalisella tasolla niin yksilön kuin myös yhteisön kannalta. Musiikilla on myös täysin oma rooli yhteisöllisyyden ilmaisussa, josta myös esimerkki kansallislaulusta kertoo. Tutkimuskysymyksissäni pyysin vastaajia kertomaan siitä, pitävätkö he konserteissa käymisestä ja jos pitävät niin miksi. Suurin osa vastaajista sanoi pitävänsä konserteissa käymistä erityisenä asiana. Konserteissa käyminen oli erityisen tärkeää yhteenkuuluvuuden tunteen kannalta, esimerkiksi eräs vastaajista totesi menevän ”hurmukseen” energiasta, joka vallitsee yleisön sekä yhtyeen välillä konsertissa. Jokainen vastaaja myös sanoin nauttivansa tästä erikoisesta energiasta, joka keikoilla vallitsee. Artisti ja kuuntelijat ovat kaikki osallisena tämän hurmoksen luomiseen. Tässä musiikin kollektiivinen puoli näkyy myös todella hyvin, sillä ihmiset tarvitsevat artistia ja artisti kuuntelijoita energialatauksen luomiseen.

5. YHTEENVETO

5.1. Pohdinta

Tarkoitukseni oli antaa niin kirjallisesti kuin myös empiirisesti kattava kuva musiikin roolista ihmisten erottajana sekä yhdistäjänä. Halusin myös lähestyä aihetta musiikkimaun sekä musiikillisen identiteetin kautta ja mielipiteiden sekä tulosten saamiseksi esitin kymmenen eri teeman ympärillä pyörivää kysymystä valituille läheisilleni. Kirjallista aineistoa läpikäydessäni halusin hyödyntää erityisesti ranskalaisen sosiologin Pierre Bourdieun teoriaperintöä, sillä se on vahva osa sosiologian kenttää, omaa alaani. Minulle oli alusta asti selvää, että valitsen kandidaatintyön aiheen sellaiselta kentältä, joka kiinnostaa minua ja koskee alaani.

Pohtiessani työn aihetta pidin tämän mielessä ja päädyin tähän aiheeseen osittain myös siksi, että siitä ei mielestäni ole tarpeeksi tutkimusta nimenomaan omalla alallani. Etsiessäni aineistoa löysin valtavasta erilaisia tutkimuksia muiden tieteiden, kuten psykologian tai musiikkitieteiden kentältä, mutta en niinkään sosiologian. Tulevaisuuden musiikinkentän tutkimuksilta odottaisin syvempää perehtymistä musiikin luomaan kollektiivisuuteen sekä erottautumiseen, musiikin roolia alakulttuurien sekä sosiaalisten siteiden luomisessa ja ylläpitämisessä. Pidän musiikin tutkimista mielekkäänä jatkossakin erityisesti sen takia, että musiikki ilmentää aina myös omaa aikaansa. Uusia genrejä syntyy ja vanhoja kuolee ajan ja yhteiskuntien kehityksen seurauksena. Musiikki tarjoaa ihmisille paljon, mutta musiikki myös tarvitsee ihmistä täyttääkseen funktionsa. Samoin ihminen tarvitsee muiden ihmisten luomaa musiikkia voidakseen identifioitua ja tuntee yhteenkuuluvuutta, mutta samalla kokeakseen itsensä yksilöksi, erottautuakseen massasta. Mieti millaista elämäsi olisi ilman musiikkia, olisiko se mielekäästä? Mielestäni tutkimusta voisi jatkaa syventymällä musiikin luomiin alakulttuureihin ja niiden sisäisiin yhteenkuuluvuuden / erottumisen dikotomiaan. Musiikin roolia ”muistojen säiliönä” olisi myös todella mielenkiintoista tutkia haastattelujen avulla tarkemmin.

5.2. Tutkimuksen onnistuminen ja rajoitteet

Mielestäni tutkimukseni onnistui hyvin, sillä sain laatimillani kysymyksillä vastaukset ennalta miettimiini teemoihin. Teemat käsittelivät erottautumista, makua, identifioitumista tietyn genren

kappaleeseen tunteiden kautta, musiikkia tunteiden välittäjänä sekä musiikkia osana yksilön habitusta sekä identiteettiä. Tutkimuksen rajaajana toimi rajattu sivumäärä, sillä olisin mielelläni jatkanut aiheen tarkempaa käsittelyä ja syvempää tutkimusta lisähaastattelujen avulla vähintään toisen kandidaatintutkinnon verran. Käyttämäni lähteet ovat mielestäni luotettavia, sillä käytin kirjateoksia sekä tutkielmia joissa lähteet oli merkitty selkeästi.

LÄHTEET

Adorno, Theodor W: Musik sosiologi. 12 teoretiska föreläsningar. Bo Cavefors Bokförlag. Kristianstad 1976

Bourdieu, Pierre: Distinction. A social critique of the judgement of taste. Routledge classics, London and New York 1984

DeNora, Tia: Music in everyday life. Cambridge university press, UK 2000

Kemp, Chris: Towards a holistic interpretation of musical genre classification. Väitöskirja. Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta, Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä 2004

Joensuu, Minttu: Kolmannen kulttuurin lasten sopeutumisprosessit: näkökulmina persoonallisuuden kehitys ja musiikillinen identiteetti. Kandidaatintutkielma. Musiikkikasvatus, Jyväskylän Yliopisto, Jyväskylä 2011

Ratia, Sanna: Musiikki kuuluu kaikille. Seminaari, Lahti 2007

Salavuo, Miikka & Tuuri, Kai: Lampenius vai ligeti? Symbolisen pääoman merkitys moderniin musiikkiin suuntautuvan musiikkimaun muotoutumisessa. Pro gradu –tutkielma. Musiikkitieteen laitos, Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä 1998

Saaranen-Kauppinen, Anita & Puusniekka, Anna: KvaliMOT: menetelmä opetuksen tietovaranto (verkkojulkaisu). Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto Tampere 2006

Saaristo, Kimmo & Jokinen Kimmo: Sosiologia WSOY, Helsinki 2005

Simmel, George: Suurkaupunki ja moderni elämä. Gaudeamus, Helsinki 2005

Liite 1.

(Salavuo & Tuuri 1998)